

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska in evropska sodobna zgodovina
Course title:	Slovenian and European Contemporary History

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski študiji I; 1. stopnja		1	2
Slovenian studies I; 1st degree		1	2

Vrsta predmeta / Course type Obvezni/ Obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
50	-	30	-	-	95	7

Nosilec predmeta / Lecturer: prof. dr. Igor Grdina

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene angleščina/English
	Slovenščina/ Slovene	Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Gradivo bo študentom na razpolago v obliki ključnih informacij o posameznih predavanjih, kot npr. projekcije power-pointov, in sicer v spletni učilnici ali pa bo poslano na skupni elektronski naslov slušateljev predmeta. Iz predavanj predmeta se bo izoblikovala skripta za interno uporabo.

Obvezna udeležba na predavanjih/vajah (vsaj 80% prisotnost) predstavlja pogoj za pristop k izpitu.

Prerequisites:

The course material will be available in form of lectures and handouts. The material of PPT projections will be available in e-classroom or sent to joint e-mail of participants. A script of materials for internal use will be produced.

Mandatory participation in lectures / tutorials (at least 80% attendance) is a condition for taking the exam.

Vsebina:

Pri predmetu se bodo slušatelji na dodiplomski ravni seznanili s temeljnimi značilnostmi zgodovinskega razvoja Slovencev in Evrope 19. in 20. stoletja. Spoznali bodo svetle in temne plati

Content (Syllabus outline):

The listeners of the subject will get acquainted on undergraduate level with basic characteristic of the historical development of Slovenes and Europe in 19th and 20th Century. They will get to know the bright and

mejnikov zgodovinskega procesa dvestoletnega obdobja, ko so se Slovenci izoblikovali v narod in nacijo, in sicer v kontekstu evropske zgodovine. Posebna pozornost bo namenjena njihovim težnjam po avtonomiji in zgodovinskemu razvoju ideje o samostojni in neodvisni slovenski državi ter procesu osamosvojitve. Študentje se bodo seznanili z nacionalnimi programi ter načrti in željami po ugodni razmejitvi (po prvi in drugi svetovni vojni), obenem z zgodovino Slovencev na obrobjih oziroma izven mej države matičnega naroda (slovenske manjšine), v emigraciji, izseljenstvu in zdomstvu. Spoznali bodo tudi najbolj relevantne evropske literarne in miselne tokove, kakor tudi ideološke delitve ter totalitarne režime, ki so zaznamovale zgodovino 19. in 20. stoletja, ter najpomembnejše diplomatske in vojaške vidike, ki so vplivali na razvoj slovenskega naselitvenega prostora. Seznanili se bodo obenem z raznimi oblikami upora in nepokorščin proti tuji oblasti (protifašizem, odporništvo med drugo svetovno vojno). V okviru seminarskega dela bodo študentje izbrane posamezne probleme analizirali v pisni obliki (seminarske naloge) ter svoje teze predstavili in zagovarjali pred drugimi slušatelji predmeta.

Poglavitne tematike:

- Dunajski kongres 1814-1815 in poskus restavracije;
- industrijski, gospodarski, politični in socialni razvoj v Evropi;
- leto 1848 v Evropi in slovenski preporod (program Zedinjene Slovenije, čitalnice in taborsko gibanje, nastanek institucij nacionalnega pomena idr.);
- Avstro-Ogrska (1867-1918) in kulturni in družbeni razvoj Slovencev;
- Združitev Italije (1861) in Nemčije (1871);
- Balkan 1878-1908 in 1912-1913;
- razvoj in modernizacija Evrope na koncu 19. in na začetku 20. stoletja;
- ključne značilnosti prve svetovne vojne (1914-1918) in slovenske zahteve (Majniška deklaracija 1917, deklaracijsko gibanje idr.);
- revolucija v Rusiji 1917;

dark sides of the historical turning points of these 200 years, during which – in the context of European history – the Slovenes formed their nation. Special attention will be given to their aspirations for autonomy and to the historical evolution of the idea of an independent Slovenian state and the process of emancipation. The students will get acquainted with national programs, plans and requests for a favorable demarcation (after the First and Second World Wars) as well as with the history of Slovenes on the margins and outside the borders of their national state (Slovenian minorities), migrants and in emigration. Furthermore, we will get to know the most relevant literary and mental currents of the period in Europe, ideological divisions and totalitarian regimes that marked the history of 19th and 20th Century and the most important diplomatic and military aspects that influenced the development of the territory of the Slovenian settlement as well. Moreover, the students will get acquainted with different forms of rebellion and disobedience against foreign authorities (Anti Fascism, Resistance during World War II). Within seminar work the student will prepare a written analysis (individual seminar) of selected problems, present and argue their theses in front of other listeners of the subject.

Main topics:

- the Congress of Vienna 1814-1815 and attempt of restoration;
- industrial, economic, political and social development in Europe;
- the year 1848 in Europe and the Slovenian revival (the program of United Slovenia, mass meetings, formation of institutions of national importance etc.);
- Austria-Hungary (1867-1918) and the cultural and social development of Slovenes;
- unification of Italy (1861) and Germany (1871);
- the Balkans 1878-1908 and 1912-1913;
- the development and modernization of Europe at the end of 19th and the beginning of 20th Century;
- key characteristics of World War I (1914-1918) and Slovenian requests (the May declaration 1917, declaration movement etc.);
- the revolution in Russia 1917;

<ul style="list-style-type: none"> - 1918 in propad habsburške monarhije: ustanovitev SHS oziroma Jugoslavije; - italijanska zasedba Primorske in Istre, Maistrova akcija na severu; - Paris 1919: mirovna konferenca in nove evropske meje; - Koroški plebiscit in Rapalska pogodba 1920; - Evropa 1918-1939: demokracije in totalitarni/avtoritarni režimi; - politične značilnosti na Slovenskem v obdobju med obema vojnama ter kulturni in družbeni razvoj; - razvoj slovenskega nacionalnega vprašanja (E. Kardelj idr.) in zamisli o samostojni slovenski državi (prve ideje 1933, Akcijski odbor za zedinjeno in suvereno slovensko državo 1946, F. Jeza idr.); - druga svetovna vojna (1939-1945); - zasedba Jugoslavije (1941-1945); - najbolj relevantni vojaško-politični problemi drugega svetovnega globalnega spopada na Slovenskem; - konec vojne: obračun in maščevanja zmagovalcev, komunistična partija v Jugoslaviji prevzame vso oblast; - mirovna konferenca v Parizu in nove meje; - začetek hladne vojne v Evropi; - Informbiro 1948; - destalinizacija in madžarska vstaja 1956, invazija Češkoslovaške in Brežnjeva doktrina ter ustanovitev Teritorialne obrambe 1968; - Evropska skupnost (od Rimske pogodbe 1957 dalje); - Slovenija v Jugoslaviji: od represije konec štiridesetih in v petdesetih do partijskega "liberalizma" v šestdesetih letih; t. i. svinčena sedemdeseta leta; osemdeseta leta – začetek konca Jugoslavije; - kulturni in družbeni razvoj Slovencev v drugi polovici 20. stoletja; - razvoj opozicije jugoslovanskemu režimu izven Jugoslavije ter disidentstva v Socialistični Sloveniji in v Evropi in nova družbena gibanja v osemdesetih; - proces slovenskega osamosvajanja: 	<ul style="list-style-type: none"> - 1918 and the dissolution of the Habsburg empire: establishment of SHS/Yugoslavia; - the Italian occupation of Primorska and Istria, Maister's actions on the north; - Paris 1919: the Peace Conference and the new European borders; - the plebiscite in Carinthia and the Treaty of Rapallo 1920; - Europe 1918-1939: democracy and totalitarian / authoritarian regimes; - political characteristics in Slovenia during the period between the world wars, cultural and social development; - development of the Slovenian national question (E. Kardelj etc.) and ideas of an independent Slovenian state (first ideas 1933, the action committee Akcijski odbor za zedinjeno in suvereno slovensko državo 1946, F. Jeza etc.); - World War II (1939-1945); - the occupation of Yugoslavia (1941-1945); - the most relevant military and political problems of the global World War II conflict in Slovenia; - the end of the war: statement of account and revenge of the winners, the Communist Party in Yugoslavia takeover; - the Peace Conference in Paris and the new frontiers; - the beginning of the Cold War in Europe; - Cominform 1948; - de-Stalinization and the Hungarian revolution 1956, invasion of Czechoslovakia, the Brezhnev doctrine and the establishment of the Territorial defense 1968; - the European Community (from Treaty of Rome 1957 onwards); - Slovenia in Yugoslavia: from repression at the end of the 40-ies and in the 50-ies towards party "liberalism" in the 60-ies; the so-called years of lead in 70-ies; the 80-ies: the beginning of the end of Yugoslavia; - cultural and social development of Slovenes during the second half of 20th Century; - growth of the opposition to the Yugoslav regime outside Yugoslavia, dissidents in the socialist Slovenia and in Europe and new social movements during the 80-ies; - the process of emancipation in Slovenia:
--	--

<p>programi, gibanja, prve večstrankarske volitve in plebiscit 1990;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deklaracija o neodvisnosti in vojna za Slovenijo 1991; - od padca berlinskega zidu do širitve Evropske skupnosti/unije; - Schengen. 	<p>programs, movements, first multi-party elections and the referendum 1990;</p> <ul style="list-style-type: none"> - the declaration of independence and the war for Slovenia 1991. - since the fall of the Berlin Wall to the enlargement of the European Community / Union; - Schengen.
--	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

Obvezna:

Marjan Drnovšek, ur., Janez Cvirn, ur. (1995–2003): Slovenska kronika XIX stoletja (3 zvezki), Slovenska kronika 20. stoletja (2 zvezka), Ljubljana: Nova revija

DAVIES, Norman (2013): Zgodovina Evrope. Ljubljana, Modrijan.

DAVIES, Norman (1996): Europe: A History. Oxford, Oxford University Press.

FISCHER, Jasna et al. (ur.) (2005): Slovenska novejša zgodovina. Od programa Zedinjena Slovenija do mednarodnega priznanja Republike Slovenije: 1848-1992. Ljubljana, Mladinska knjiga.

JUDT, Tony (2005): Postwar: A History of Europe Since 1945. New York, Penguin Press.

JUDT, Tony (2007): Povojna Evropa: 1945-2005. Ljubljana, Mladinska knjiga.

LEFEBVRE, Georges (1962): The French Revolution. Columbia, Columbia University Press.

LEFEBVRE, Georges (2007): Francoska revolucija. Ljubljana, Študentska založba.

LUTHAR, Oto (ed.) (2008): The Land Between: A History of Slovenia. Bern, Peter Lang.

MAZOWER, Mark (2002): Temna celina. Dvajseto stoletje v Evropi. Ljubljana, Mladinska knjiga.

Priporočena:

BENSON, Leslie (2004): Yugoslavia: A Concise History. New York, Palgrave Macmillan.

GRAFENAUER, Bogo, GESTRIN, Ferdo, PLETERSKI, Janko, VILFAN, Sergij (ur.) (1995): Slovenci in država. Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

HOBSBAWM, Eric (1989): The Age of Empire: 1875-1914. New York, Vintage Books

HOBSBAWM, Eric (2012): Čas imperija, 1875-1914. Ljubljana, Sophia.

HOBSBAWM, Eric (1996): The Age of Revolution: Europe 1789–1848. New York, Vintage Books.

HOBSBAWM, Eric (1996): The Age of Capital: 1848-1875. New York, Vintage Books.

HOBSBAWM, Eric (2011): Čas kapitala 1848-1875. Ljubljana, Sophia.

HOBSBAWM, Eric (1996): The Age of Extremes: A History of the World, 1914-1991. New York, Vintage Books.

HOBSBAWM, Eric (2000): Čas skrajnosti. Svetovna zgodovina 1914-1991. Ljubljana, Znanstveno in publicistično središče.

PRUNK, Janko (1986): Slovenski narodni programi. Narodni programi v slovenski politični misli od 1848 do 1945. Ljubljana, Društvo 2000.

Granda, Stane, (2022): Pot v samoslovenstvo, Ljubljana, Družina

Cilji in kompetence:

Študentje:

- se bodo seznanili s slovensko in evropsko zgodovino zadnjih dvesto let;
- s kritično distanco se bodo seznanili s sodobnim slovenskim zgodovinopisjem in

Objectives and competences:

Students will:

- get acquainted with Slovenian and European history of the past 200 years;
- get acquainted with a critical distance with contemporary Slovene historiography and

pridobili znanje o procesih, ki so formirali slovensko kulturo in s tem nacionalno identiteto v 19. in 20. stoletju ter njen prostor v širšem evropskem prostoru;

- z analizo izbranih primarnih pisnih in kartografskih virov bodo v okviru seminarjev spoznali pomen slovenskih nacionalnih programov in načrtov.

gain knowledge about the processes that formed Slovene culture and thus national identity in the 19th and 20th centuries and its place in the wider European space;

- with analysis of selected primary and cartographic sources get to know during the seminars the importance of Slovenian national programs and plans.

Predvideni študijski rezultati:

Študentje:

- bodo pridobili osnovno znanje s področja sodobne slovenske in evropske zgodovine;
- osvojili bodo dovolj široko znanje o najbolj relevantnih značilnostih konteksta zadnjih dvesto letih, v katerem se je razvijala slovenska družba in leta 1991 dosegla samostojno in neodvisno slovensko državo;
- spoznali bodo novosti v slovenski in evropski historiografiji;
- sposobni bodo kritično ovrednotiti posamezne faze zgodovinskega razvoja slovenskega nacionalnega vprašanja, ideje o slovenski samostojnosti in razvoja Evrope;
- na podlagi seminarskega dela in analize posameznih vprašanj bodo spoznali najpomembnejše pisne vire o slovenskem nacionalnem vprašanju in najbolj relevantne zemljevide.

Intended learning outcomes:

Students will:

- get basic knowledge about Slovenian and European contemporary history;
- adopt a sufficiently wide knowledge about the most relevant characteristics of the context of the last 200 years, during the which the Slovenian society developed and attained an independent Slovenian state in 1991;
- get to know the current trends in Slovenian and European historiography;
- be qualified for critical evaluation of singular stages of the historical evolution of the Slovenian national question, the idea of Slovenian independence and the development of Europe;
- on the basis of seminar work and analysis of singular questions get to know the most important written sources about the Slovenian national question and the most relevant maps.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<p>Oblike dela:</p> ☒ Frontalna oblika poučevanja ☒ Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah ☒ Samostojno delo študentov ☒ e-učenje ☐ drugo (vpišite) _____	<p>Types of learning/teaching:</p> ☒ Frontal teaching ☒ Work in smaller groups or pair work ☒ Independent students work ☒ e-learning ☐ other _____
<p>Metode (načini) dela:</p> ☒ Razlaga ☒ Razgovor/ diskusija/debata ☒ Delo z besedilom ☐ Proučevanje primera ☐ Igra vlog ☒ Druge vrste nastopov študentov ☐ Reševanje nalog ☐ Študijski obiski podjetij ipd.) ☐ Vključevanje gostov iz prakse ☐ Udeležba na okrogli mizi, na konferenci	<p>Teaching methods:</p> ☒ Explanation ☒ Conversation/discussion/debate ☒ Work with texts ☐ Case studies ☐ Role-play ☒ Different presentation ☐ Solving exercises ☐ Field work (e.g. company visits) ☐ Inviting guests from companies ☐ Attending round table and conference

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit	30 %	Oral exam
Esej na izbrano temo	30 %	Essay on selected topic
Seminarska naloga	20 %	Individual seminar
Zagovor seminarske naloge	20 %	Presentation of seminar

Reference nosilca / Lecturer's references:

1965 – rojen v Celju
1991 – Univerza v Ljubljani - magisterij znanosti (slovenska literatura);
1994 – Univerza v Ljubljani – doktorat znanosti (literarne vede);
2002 – Univerza v Ljubljani – doktorat znanosti (zgodovina)
2004 – Univerza v Ljubljani – redni profesor za slovensko književnost
2004 – znanstveni svetnik na ZRC SAZU
2006 – Univerza v Novi Gorici – redni profesor za kulturno zgodovino

Program (vodja):
P6-0094 (A) - Biografije, mentalitete, epohe (2009–2016).

Projekti (vodja):
J6-7002 – Stalnice in prelomi v slovenski zgodovini (2005-2008);
J6-9613 – Socializem in demokracija na Slovenskem v besedi in sliki (2007-2009);
L6-0080 – Prikrita dežela (2008-2011);
J6-5556 – Ruski intelektualci v Sloveniji po oktobrski revoluciji.

Bil je gostujoči profesor na dunajski univerzi (2 semesters), z vabljenimi predavanji je nastopil na univerzah v Tüningenu, Gradcu, Celovcu, Mariboru in Kopru. Udeležil se je številnih znanstvenih konferenc (v Sloveniji, na Dunaju, Moskvi, Kőszegu, Szegedu, Rimu in Pragi) in bil (so)organizator mnogih pomembnih konferenc, izmed katerih sta najpomembnejši »Na vrhovih in v globelih Balkana: vojna v jugovzhodni Evropi od srednjega veka do Tretjega Reicha (Kobarid,

2011) - udeleženci: Hew Strachan, Lothar Höbelt, Pavlina Bobič, Sean McKnigt, Matthias Strohn, Peter Lieb, Renato Podbersič, Andrej Rahten, Andreja Valič, in »Eliminacija in emancipacija« (Maribor, 2012) - Participants: Peter Zajac, Eva Kowalska, Kontantin Nikiforov, Kornelijus Platelis, Pavlina Bobič, Andrej Rozman, Petra Testen, Niko Jež, Neža Zajc.

1965 - Born in Celje;

1991 - University in Ljubljana: MA (Slovenian Literature);

1994 - University in Ljubljana: Ph.D. (Literary Sciences);

2002 - University in Ljubljana: Ph.D. (History);

2004 - University in Ljubljana: Full Professor of Slovenian Literature;

2004 - Research Advisor (Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts);

2006 - University in Nova Gorica: Full Professor of Cultural History.

Program (Leader):

P6-0094 (A) - Biographies, Mentalities, Epochs (2009-2016).

Projects (Leader):

J6-7002 - Continuity and Discontinuity in Slovenian History (2005-2008);

J6-9613 - Socialism and Democracy in Slovenia in Words and Pictures (2007-2009)

L6-0080 - The Land Beneath (2008-2011);

J6-5556 - Russian Intellectuals in Slovenia after the October Revolution.

He was a visiting professor at the University of Vienna (2 semesters) and a guest lecturer at the Universities of Tübingen, Graz, Klagenfurt, Maribor, and Koper. He attended about 20 scientific conferences (in Slovenia, Vienna, Moscow, Kőszeg, Szeged, Rome in Prague) and (co)organized a series of prominent scientific conferences in Slovenia, including »On the Peaks and in the Hollows of the Balkans: War in South-Eastern Europe from the Middle Ages to the Third Reich« (Kobarid, 2011) - Participants: Hew Strachan, Lothar Höbelt, Pavlina Bobič, Sean McKnigt, Matthias Strohn, Peter Lieb, Renato Podbersič, Andrej Rahten, Andreja Valič, and »Eliminationism and Emancipation« (Maribor, 2012) - Participants: Peter Zajac, Eva Kowalska, Kontantin Nikiforov, Kornelijus Platelis, Pavlina Bobič, Andrej Rozman, Petra Testen, Niko Jež, Neža Zajc.